

Genitivusa nem fejez ki birtoklást, jelentése bizonyos igék és főnevek mellett: *önmaga* vagy *önmaguk iránt*. A visszaható névmást a latin is akkor használja, amikor a magyar: ha a cselekvés magára az alanyra hat vissza. Az 1. és 2. személyekre nincs külön visszaható névmás, a személyes névmás eseteit használjuk.

A genitivus partitivus

Pl.: *quis filiōrum; ad quem nostrum; quī vestrum*:

A genitivus (a magyar birtokos esettől eltérően) kifejezheti valamely dolognak mint egésznek a fogalmát, amelynek egy részét kiemeljük. **A genitivusban álló névszó tehát azt fejezi ki, hogy mi közül vagy miből értendő a megnevezett kisebb egység.** Ilyen genitivus partitivus áll fokozott melléknevek („a legbölcsebb közülünk, a legszebb a lányok közül” stb.), névmások („a fiúk közül kicsoda?, aki közületek” stb.), illetve (határozott vagy határozatlan) mennyiséget kifejező szavak mellett: **Rōmānōrum multī** – sokan a rómaiak közül. A genitivus egyes számú, ha olyan elvont főnévről van szó, amelyet a latin önmagában oszthatatlannak tekint: **satis ēloquentiae** – elegendő ékesszólás; ha személyek, megszámlálható tárgyak közül emelünk ki valamennyit, többes számú: **nōnnūllī Rōmānōrum** – néhányan a rómaiak közül.

A genitivus obiectivus és subiectivus

Pl.: *odium Rōmānōrum; cūstōdia armātōrum; cūra imperiī*:

Az *odium Rōmānōrum* kifejezés két fogalmat is felöllelhet: a rómaiak gyűlöletét pl. királyokkal szemben, vagy a rómaiak iránti gyűlöletet. Ilyen szerkezetekben az a főnév, amelyik formailag birtokként viselkedik, kapcsolatba hozható egy igével (*odium* – *ōdī*, *ōdisse*; *cūstōdia* – *cūstōdiō* 4; *cūra* – *cūrō* 1), azaz igei tartalmat fejez ki elvont formában. **A birtokos esetben álló szó a másíknak alanya (subiectum), illetve tárgya (objectum) lehet, tehát vagy ő cselekszik, vagy rá irányul a cselekvés.** Tehát a „rómaiak gyűlölete” kifejezheti azt is, hogy a rómaiak gyűlölnék valakit, és azt is, hogy a rómaiakat gyűlölik. Ha a birtokos szerkezetben álló szavak között alanyi viszony van (ha a rómaiak gyűlölnék), genitivus subiectivusról, ha tárgyas viszony (a rómaiakat gyűlölik), genitivus obiectivusról beszélünk. Az ilyen kifejezések pontos jelentését csak az adott mondat értelme alapján dönthetjük el.

A római név

A köztársaságkortól kezdve a szabad római polgároknak három tagból álló nevük volt. 1. *praenōmen*, mely a mi utónevünknek felel meg; 2. *nōmen gentile*, amely a modern kori vezetéknevnek felel meg. Ez volt a többtagú név legfontosabb része, mert ez jelölte, hogy az illető melyik nemzetség, *gēns* tagja; 3. *cōgnōmen*, a megkülönböztető vagy ragadványnév. Ennek kialakulására azért volt szükség, mert Rómában jóval kevesebb előnevet használtak, mint ahány keresztnév ma pl. a magyar

nyelvben szó
tehát jóval n
len lett volna

A *praenōm*
sabbak közü

App. = *Ap*
= *Decimus*;
Ser. =

1. Változtatás jellemző

nominab

.....

.....

2. Adja meg számban

habent ...

cado .....

das .....

estis .....

eo .....

3. Párosítsa

vestimenta

curru

virorum

sororis

matrem

curas

4. Egészítse hoz haszn